

DETALJREGULERINGSPLAN FOR SESSVOLLMOEN SKYTE- OG ØVINGSFELT

**ULLENSAKER KOMMUNE,
EIDSVOLL KOMMUNE og
NANNESTAD KOMMUNE**

Planforslag

ULLENSAKER PLANID: 235_384
EIDSVOLL PLANID: 023730100
NANNESTAD PLANID: 15-03

FORSVARSBYGG

19.10.2018

Forsvarsbygg:
Detaljreguleringsplan for Sessvollmoen SØF
Forslag til reguleringsplan – planbeskrivelse

19.10.2018

Forsidebilder:

Oppe – Hovedinngang til leirområdet

Nede – Minnesmerke Trandumskogen krigsminne

FORORD

Sessvollmoen skyte- og øvingsfelt ble etablert i 1955 og ble opprinnelig benyttet som eksersisplass, men senere bygd om til leir som i dag huser flere av Forsvarets avdelinger. Hovedaktiviteten innenfor området er øving for kjøretøy, øvelser til fots og skytebaneaktivitet. Feltet ligger hovedsakelig i Ullensaker kommune med mindre deler i Eidsvoll og Nannestad kommuner. Feltet er i kommuneplanens arealdel for Ullensaker i all hovedsak avsatt til område for Forsvaret.

Forsvaret ønsker å avklare og fastsette rammevilkårene for videre utbygging og drift av Sessvollmoen skyte- og øvingsfelt. Reguleringsplan er et effektivt virkemiddel, både pga prosessen, som sikrer medvirkning og avklaring av interesser, og pga resultatet, som fastsetter de framtidige vilkårene for utbygging og drift.

Reguleringsplanen vil ikke medføre at selve skyte- og øvingsfeltet blir utvidet. Det foreligger ikke planer for utvidelse av antall skytebaner, men primært modernisering av eksisterende anlegg. Bruken forventes ikke vesentlig endret de kommende årene. I tilknytning til varsel om planoppstart var det utarbeidet et dokument som redegjorde nærmere for planlagte tiltak og viktige problemstillinger.

Planforslaget er utarbeidet av Forsvarsbygg som detaljreguleringsplan.

Da reguleringsplanen i hovedsak er i samsvar med kommuneplanens arealdel og heller ikke medfører utvidelse av feltet eller vesentlig endret bruk, omfattes ikke planarbeidet av forskrift om konsekvensutredninger.

Planforslaget ble 1.gangbehandlet i politiske planutvalg i de tre kommunene vinteren 2018 og det var ute til høring og offentlig ettersyn i perioden 15.02.2018-04.04.2018. I samråd med kommunen er høringsuttalelsene oppsummert og planforslaget justert.

Rena, 19.10.2018

Forsvarsbygg

INNHold

1	PLANFORUTSETNINGER	7
1.1	BAKGRUNN FOR PLANARBEIDET	7
1.2	AVGRENSNING AV PLANOMRÅDET	7
1.3	KORT BESKRIVELSE AV PLANOMRÅDET	8
1.4	PLANSITUASJON	10
1.5	OVERORDNETE MILJØHENSYN	14
1.6	FORHOLDET TIL FORURENSINGSLOVEN.....	14
2	PLANPROSESS.....	14
2.1	VARSEL OM PLANOPPSTART	14
2.2	HØRING OG OFFENTLIG ETTERSYN	15
3	NÆRMERE BESKRIVELSE AV FORSVARETS BEHOV OG PLANLAGTE TILTAK.....	15
3.1	GENERELT	15
3.2	SKYTEFELTET	15
3.3	ØVINGSFELTET	15
3.4	LEIROMRÅDET	16
3.5	BRUK OG VIRKSOMHET.....	16
4	BESKRIVELSE AV PLANFORSLAGET	16
4.1	HOVEDTREKK I PLANFORSLAGET	16
4.2	OMRÅDER FOR FORSVARET (PBL § 12-5 NR 4)	16
4.3	OMRÅDER FOR SAMFERDSELSANLEGG (PBL § 12-5 NR 2).....	18
4.4	HENSYNSSONER OG VERNEHENSYN I PLANEN (PBL § 12-6/§ 11-8)	18
4.5	NÆRMERE OM FLERBRUK OG SIKKERHET	19
5	VIRKNINGER AV PLANFORSLAGET	20
5.1	GENERELT OM DOKUMENTASJON	20
5.2	NATURMANGFOLD	20
5.3	RESSURSGRUNNLAG OG LANDSKAP	22
5.4	KULTURMINNER OG KULTURMILJØ	22
5.5	FRILUFTSLIV OG JAKT	23
5.6	STØY	23
5.7	UTSLIPP TIL VANN OG GRUNN	25
5.8	PARKERINGSDEKNING OG TRAFIKK.....	25

5.9	SAMFUNNSSIKKERHET	25
5.10	GRUNNFORHOLD	26
6	VEDLEGG	28

1 PLANFORUTSETNINGER

1.1 BAKGRUNN FOR PLANARBEIDET

Forsvarsbygg forvalter Forsvarets bygg og anlegg, inkludert skyte- og øvingsområdene. Mange av skyte- og øvingsområdene har en lang historie, og rettigheter er sikret på forskjellig måte: Her finner vi både eide og leide arealer. Enkelte steder er eiendomsforhold og leieforhold uklare. Også planavklaring i kommunenes plansystem varierer. De fleste skyte- og øvingsfeltene er uregulerte, men de fleste er på ulikt vis sikret i kommuneplanens arealdel.

Utviklingen de siste ti til tjue årene er at skyte- og øvingsfeltene har endret bruk fra å være en ressurs for mobiliseringsavdelinger, og base for repetisjonsøvelser, til ressurs for Heimevernet (HV), ulike spesialavdelinger i Forsvaret og enkelte andre etater. Samtidig har det oppstått et behov for å oppgradere gamle anlegg, først og fremst skytebaner, men også bygningsmasse. Til sist er det et behov for å ivareta nye miljøkrav. Det omfatter særlig bevaring av naturmangfold og kulturminner samt forebygging av forurensning og støy.

Forsvarsbygg har på denne bakgrunn satt i gang et arbeid med å sikre rammebetingelsene for de skyte- og øvingsfeltene som er prioritert for fortsatt bruk og oppgradering. Med rammebetingelser forstås en formalisering av alle relevante krav og hensyn, slik at både Forsvarets og det sivile samfunns interesser er ivaretatt og det blir forutsigbarhet for alle parter. Viktige oppgaver er:

- Å utarbeide reguleringsplaner som gir rammer for fortsatt utvikling av bygg og anlegg, i tråd med Forsvarets behov
- Å formalisere arealbruken i kommunenes arealplanverk
- Å utarbeide reguleringsplaner som ivaretar allmenne interesser og miljøkrav.
- Å avklare og sikre rettigheter til grunn, og legge grunnlaget for evt oppdatering av leie-/bruksavtaler

Reguleringsplaner vurderes å være et effektivt virkemiddel til å avklare rammer for fortsatt utvikling av bygg og anlegg, i tråd med Forsvarets behov, og samtidig ivareta allmenne interesser og miljøkrav.

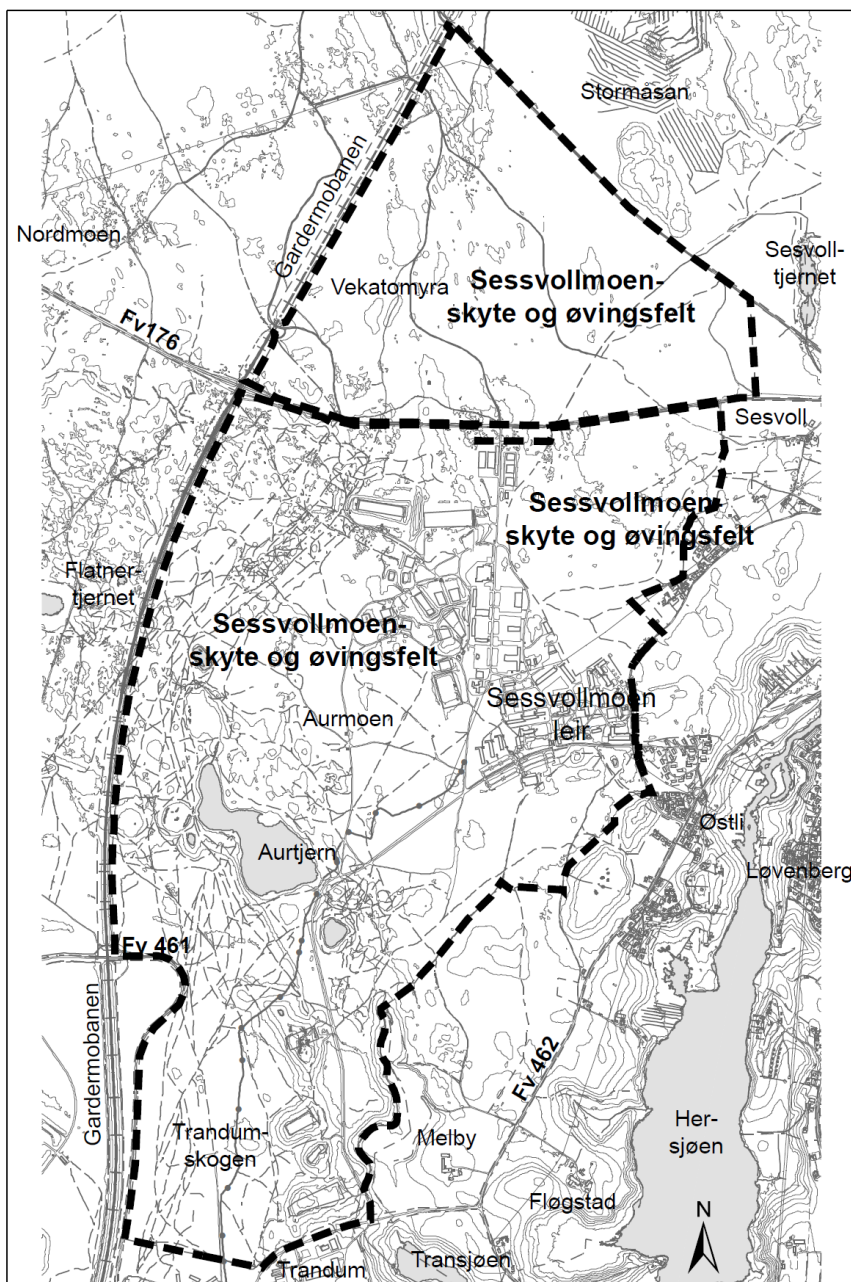
Forsvarets Helhetlige gjennomføringsplan for skyte- og øvingsfelt (2009) klassifiserer feltet på Sessvollmoen som prioritert for modernisering og utvikling.

1.2 AVGRENSNING AV PLANOMRÅDET

Planområdet er lokalisert nordøst for Gardermoen flyplass.

Sessvollmoen skyte- og øvingsfelt utgjør litt over 7 km². Øvingsfeltet ligger hovedsakelig i Ullensaker kommune i Akershus fylke, men med 0,34 km² på vestsiden av feltet i Nannestad kommune og 1,71 km² i den nordlige delen av feltet i Eidsvoll kommune.

Det varslede reguleringsplanarbeidet omfatter kun arealer Forsvarsbygg eier og arealer Forsvarsbygg har langsiktige leieavtaler på. Den geografiske lokaliseringen av feltet og planavgrensningen framgår av kartet nedenfor.

Figur 1-1 Planavgrensning ved varsel om planoppstart

Areal: ca. 7 km²

Planområdet omfatter kun arealer Forsvarsbygg eier og leier.

Berørte eiendommer:

Ullensaker:

Forsvarsbygg, del av: g/bnr 190/1

Forsvarsbygg:
g/bnr 197/21

Leieavtale med:
g/bnr 188/10

Eidsvoll:

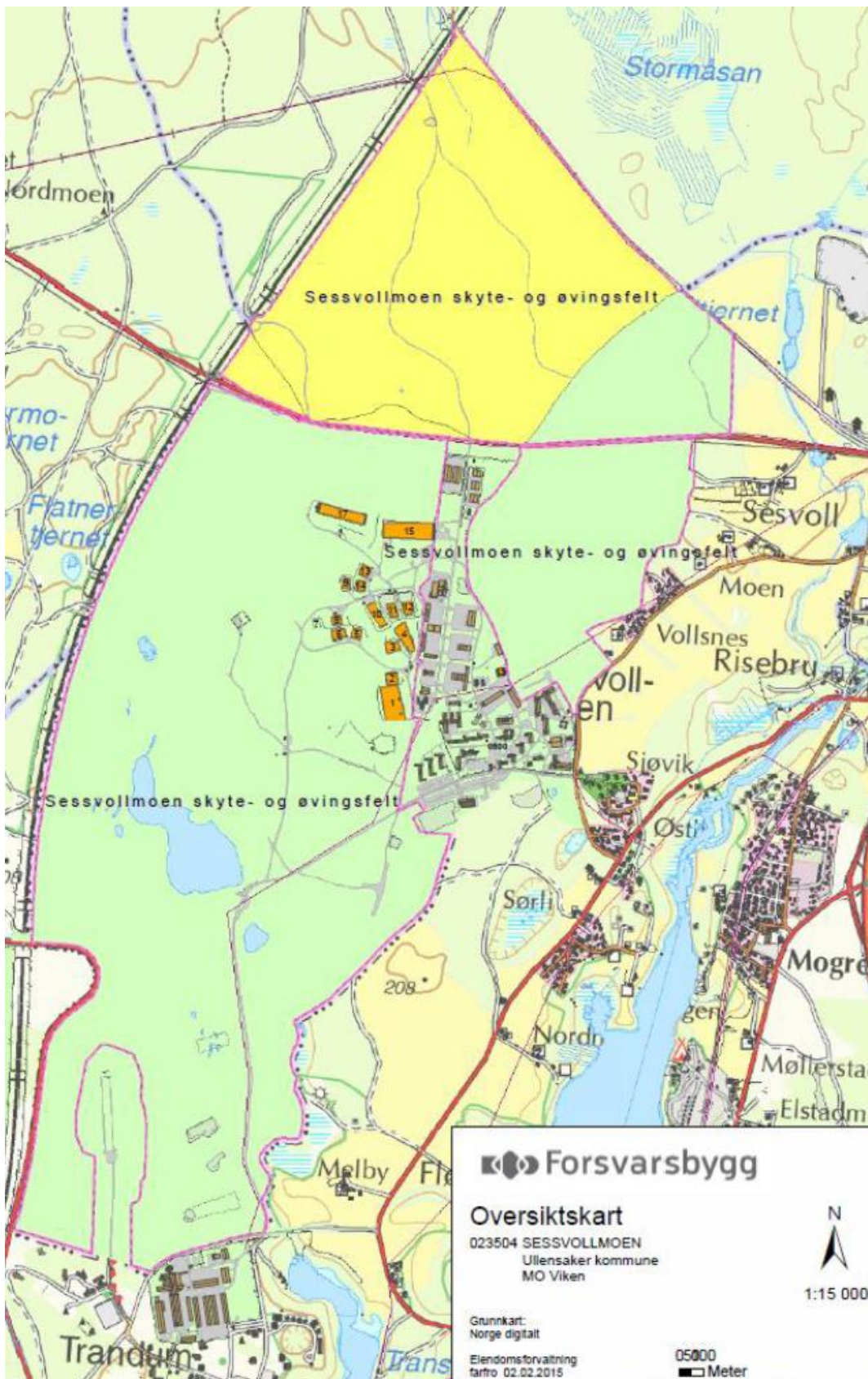
Leieavtale m/del av:
g/bnr 96/1

Nannestad:

Forsvarsbygg:
g/bnr 31/1
g/bnr 142/3

1.3 KORT BESKRIVELSE AV PLANOMRÅDET

Sessvollmoen skyte- og øvingsfelt ble etablert som eksersisplass i 1955, og ble seinere ombygd til leir som i dag huser flere av Forsvarets avdelinger. Skyte- og øvingsfeltet har utviklet seg i takt med Forsvarets behov, og i 2005 ble grensene utvidet med et innleid areal i nord og et kjøpt areal i øst. Skyte- og øvingsfelt er i dag vesentlig for ulike avdelinger i Forsvaret pga. lett tilgjengelighet og gode skytebanefasiliteter – hovedsakelig for håndvåpen. Kjøreopplæring både for tunge og lette kjøretøy utgjør også en stor del av aktiviteten i leiren. Feltet har også kapasitet for manøvrering til fots og bivakking i terrenget.

1-2 Kartet viser eksisterende bygg, skytebaner og vegger

Forsvarets behov er nærmere beskrevet i kap 3. Verdier og brukerinteresser er nærmere beskrevet i kapittel 5.

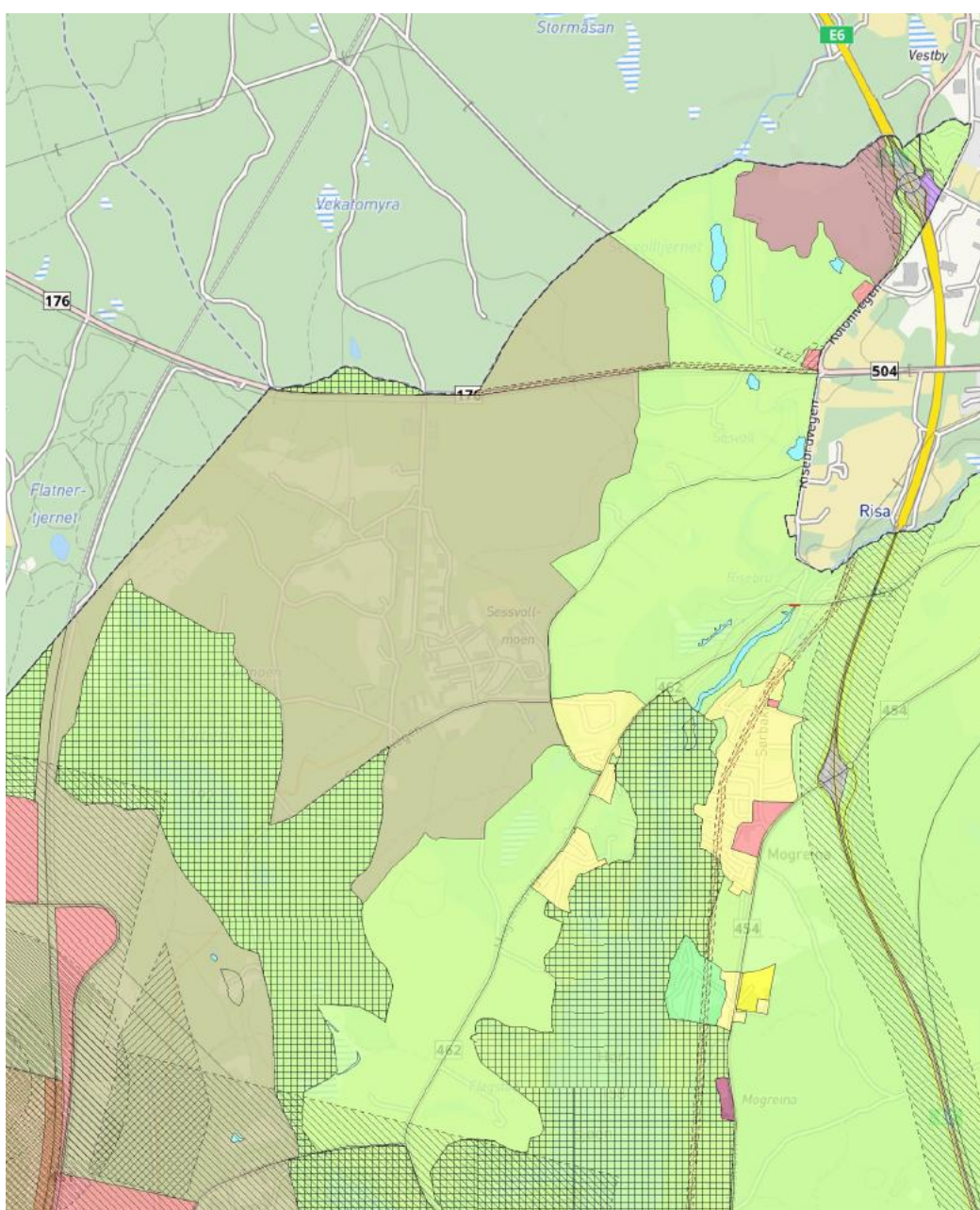
1.4 PLANSITUASJON

Kommuneplanens arealdel

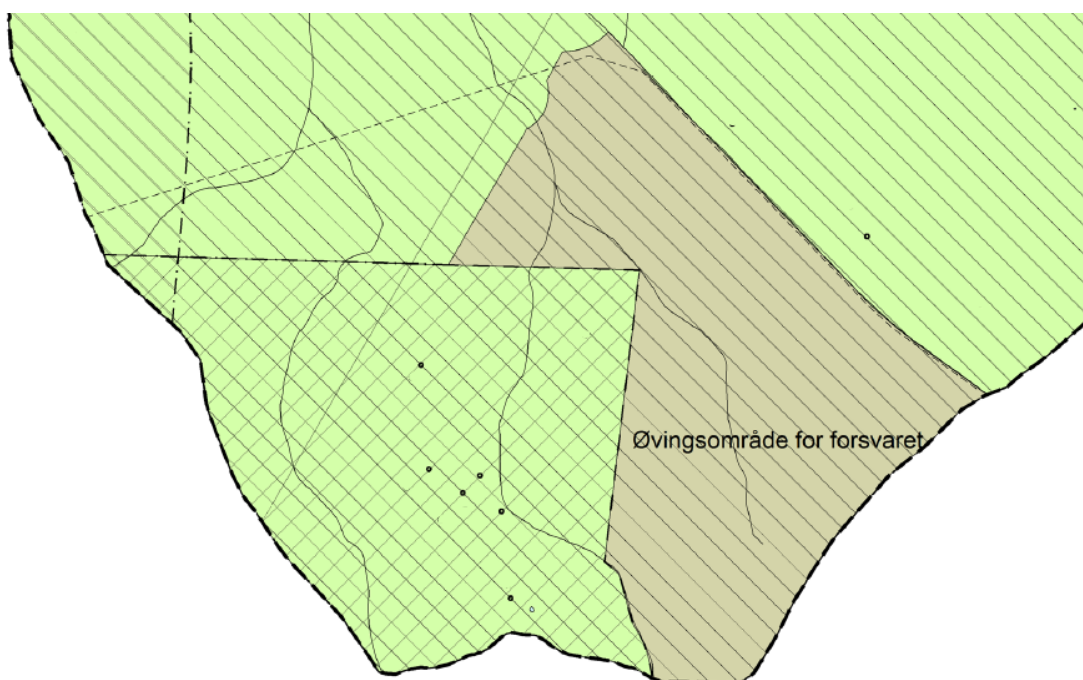
Reguleringsplanforslaget er i hovedsak i samsvar med gjeldende kommuneplaner. Skyte- og øvingsfeltet er avsatt til forsvarsformål i kommuneplanene, bortsett fra den lille delen som ligger i Nannestad kommune, som er avsatt til LNF-område og båndlagt til naturvernområde. Store deler i Ullensaker kommune og Eidsvoll kommune er også båndlagt til naturvernområde (Aurmoen landskapsvernområde).

- Ullensaker kommuneplan arealdel 2015 – 2030, vedtatt 07.09.2015
- Eidsvoll kommuneplan arealdel 2015 – 2026, vedtatt 10.03.2015
- Nannestad kommuneplan arealdel 2013 – 2029, vedtatt 29.10.2013

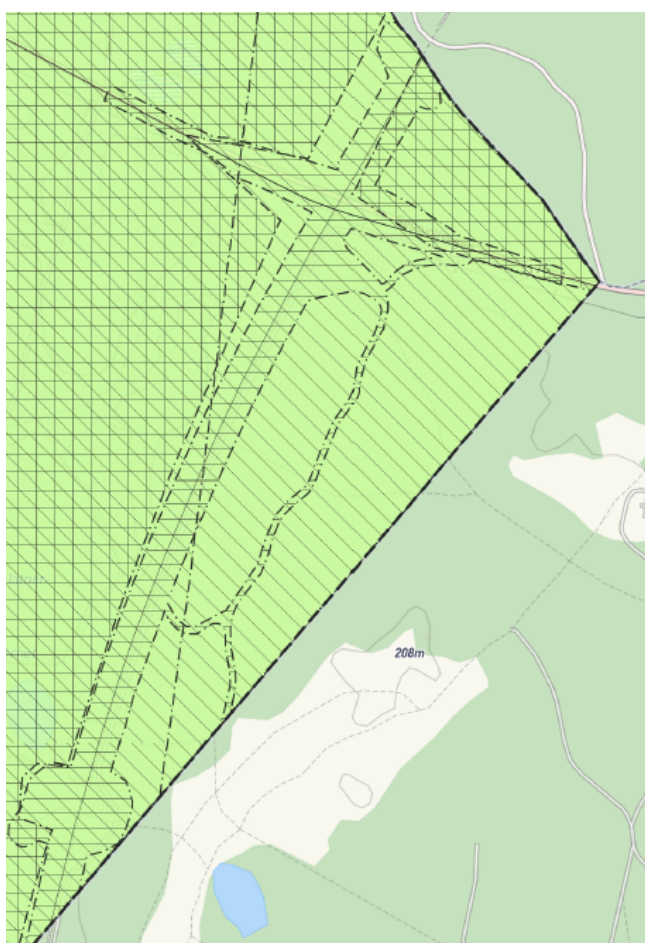
Eidsvoll kommuneplan og Ullensaker kommuneplan er under revisjon.

1-3 Utsnitt av kommuneplanens arealdel for Ullensaker kommune

Figur 1-4 Utsnitt av kommuneplanens arealdel for Eidsvoll kommune

Figur 1-5 Utsnitt av kommuneplanens arealdel for Nannestad kommune

Gjeldende reguleringsplaner

Det er fire gjeldende reguleringsplaner som dekker deler av skyte- og øvingsområdet.

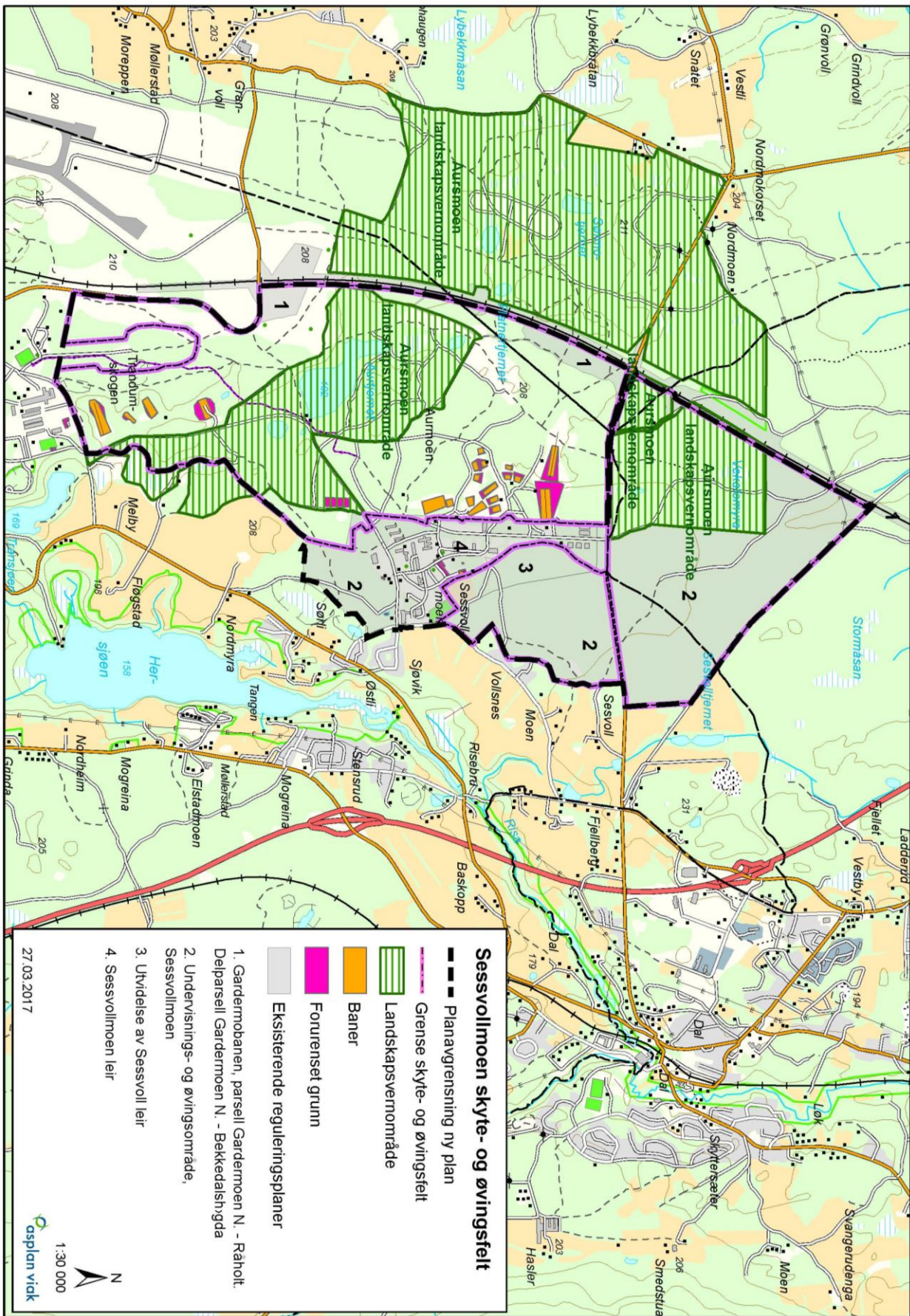
1. Reguleringsplan for Øvings- og undervisningsområde, Sessvollmoen, vedtatt i Eidsvoll kommunestyre 27.06.2005 og i Ullensaker herredstyre 13.06.2005
2. Reguleringsplan for Sessvollmoen leir, vedtatt i Ullensaker herredstyre 24.04.1995
3. Reguleringsplan for Utvidelse av Sessvollmoen leir, vedtatt i Ullensaker herredstyre 24.10.2005.
4. Reguleringsplan for Gardermoenbanen, Gardermoen nord – Bakkedalshøgda, vedtatt i Nannestad kommunestyre 13.3.1995 og Eidsvoll kommunestyre 03.04.1995

Disse reguleringsplanene videreføres i den forstand at det materielle innholdet innarbeides i den nye reguleringsplanen. Plankartets arealformål og reguleringsbestemmelsene oppdateres og harmoniseres i henhold til ny plan- og bygningslov og tilpasses de formalløsningene som velges i den nye planen. I praksis oppheves de gjeldende reguleringsplanene innenfor planområdet og erstattes i sin helhet av dette planforslaget.

Landskapsvernområde

Aurmoen landskapsvernområde ble opprettet 17.12.1999.

Foreslått planavgrensning dekker deler av verneområdet, se kart nedenfor. Landskapsvernområdet blir avsatt som hensynssone – båndlagt område og vernebestemmelsene gjelder uavkortet.

1-6 Kartutsnitt som viser avgrensningen av eksisterende reguleringsplaner og Aursmoen landskapsvernområde

1.5 OVERORDNETE MILJØHENSYN

Lov om forvaltning av naturens mangfold av 19.06.2009 fastsetter mål for ivaretagelse av naturtyper og arter. Loven omhandler også sentrale prinsipper som skal legges til grunn for arbeidet med reguleringsplaner.

Planforslaget utformes i tråd med prinsippene i §§ 8-12, det vil si:

- Føre-var-prinsippet
- Økosystemtilnærming og samlet belastning
- Bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Planforslagets håndtering av vannforekomstene tilpasses miljømålene og reglene om behandling av inngrep i Forskrift om rammer for vannforvaltningen (FOR-2006-12-15-1446).

I henhold til kulturminneloven skal som hovedregel undersøkelsesplikten knyttet til arkeologi (§ 9) være oppfylt for reguleringsplaner.

Planen bygger på Forsvarsbyggs miljøstrategi for vann og grunn, naturverdier, kulturhistoriske verdier og støy.

1.6 FORHOLDET TIL FORURENSNINGSLOVEN

Etter forurensningsloven § 2 nr. 2 skal forurensningsmyndighetene samordne sin virksomhet med planmyndighetene slik at de to lovene brukes sammen for å unngå og begrense forurensning. Etter forurensningsloven § 11 skal forurensningsmessige forhold så langt mulig ivaretas og løses i arealplan. Miljødirektoratet er forurensningsmyndighet for militære skyte- og øvingsfelt.

Etter samråd med Miljødirektoratet vil Forsvarsbygg fremme en søknad om utslippstillatelse for Sessvollmoen SØF.

Utslippssøknaden omfatter både støyproblematikk, forurenset grunn og utlekking til vassdrag. Utslippstillatelsen vil stille krav om overvåkning av at gitte grenseverdier for støy og vann/grunn ikke overskrides. Eventuelle krav til skyte- og øvingsaktiviteten i feltene og behov for avbøtende tiltak, vil bli avklart i utslippstillatelsen. Planforslaget er utformet slik at eventuelle avbøtende tiltak kan gjennomføres innenfor planens avklarte rammer – uten behov for omregulering eller dispensasjonsbehandling.

2 PLANPROSESS

2.1 VARSEL OM PLANOPPSTART

Planspørsmålet ble forelagt kommunene i oppstartmøte 19.11.14. Forsvarsbygg la der fram sitt behov for reguleringsplan, og kommunene redegjorde for forutsetningene for planarbeidet. Møtet er dokumentert i referat/brev av 24.11.14.

Planarbeidet ble varslet med brev til berørte myndigheter samt grunneiere og naboer 24.03.15 og annonse i avisa Eidsvoll Ullensaker blad 25.03.2015. Et eget dokument som ga nærmere beskrivelse av planarbeidet og forutsetningene har vært tilgjengelig på kommunens hjemmeside og ble i tillegg sendt berørte myndigheter. Fristen for å gi synspunkter på planarbeidet var satt til 30.04.15.

Det ble mottatt skriftlige uttalelser fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Akershus fylkeskommune, Statens vegvesen, Direktoratet for mineralforvaltning, Jernbaneverket, Oslo lufthavn AS, Tore Nordmyren og Hans Jørgen Fløgstad – til sammen 8 innspill.

Uttalelsene er oppsummert og kommentert i vedlegg 1. Det framgår av kommentarene hvordan innspillene er fulgt opp i planforslaget.

2.2 HØRING OG OFFENTLIG ETTERSYN

Planforslaget ble 1.gangbehandlet i kommunene med vedtak om utlegging til offentlig ettersyn og høring:

- Ullensaker kommune (FSK-sak 6/18, 23.01.2018)
- Eidsvoll kommune (HNPM-sak 2/18, 16.01.2018)
- Nannestad kommune (PU-sak 8/18, 06.02.2018)

Planforslaget var lagt ut til høring og offentlig ettersyn i perioden 15.02.2018-04.04.2018.

Det kom inn til sammen 19 uttalelser som er oppsummert og kommentert i vedlegg 2. Det framgår av kommentarene hvordan uttalelsene er fulgt opp i endelig planforslag.

3 NÆRMERE BESKRIVELSE AV FORSVARETS BEHOV OG PLANLAGTE TILTAK

3.1 GENERELT

Forsvarets og Forsvarsbyggs overordnede behov for oppgradering av anleggene på Sessvollmoen er generelt å tilrettelegge tidsmessige anlegg som er i samsvar med brukernes framtidige krav og som ivaretar allmenne hensyn. Planforslaget har derfor generelt til hensikt å ivareta Forsvarets muligheter for fortsatt drift og utvikling av skyte- og øvingsfeltet, samt å ivareta sikkerhetskrav og miljøhensyn.

På grunn av at skyte- og øvingsfeltet er hjemlet etter gammelt lov- og regelverk, utarbeides det nå reguleringsplan. På denne måten sikres muligheten til å utføre tiltak innenfor dagens regelverk.

3.2 SKYTEFELTET

Skyte- og øvingsfeltet har flere aktive skytebaner og et sprengningsfelt. Baneanleggene holder forholdsvis god standard, men enkelte baner har behov for modernisering.

Skytebanene ligger lokalisert vest for leirområdet. Behovene for oppgradering og nyanlegg gjelder primært å legge til rette for grunnleggende håndvåpentrening og bruk av finkalibret ammunisjon med tilhørende teknisk infrastruktur. All aktivitet må tilpasses Forsvarets sikkerhetsbestemmelser.

Det foreligger ikke planer for nye baneanlegg, kun oppgradering av eksisterende baner. Planen må imidlertid gi rom for eventuelle framtidige behov for nye tiltak. Evt framtidige nye baneanlegg forutsettes etablert med avrenningssikring.

3.3 ØVINGSFELTET

Det foregår mye opplæring av sjåfører på alle typer kjøretøyer. Dette gjennomføres på etablerte trasèer, kjøreløyper og anlegg tilpasset Forsvarets behov.

Det er behov for et permanent kjøretreningsfelt for viderekommende opplæring i ulike elementer og ferdigheter. Areal for evt fremtidig etablering er avsatt innenfor feltet MS3 i plankartet.

3.4 LEIROMRÅDET

Leirområdet på Sessvollmoen er forholdsvis stort og består av bygninger med mange ulike funksjoner (forlegning, undervisning, lager, garasjer, verksted, kontor, mv). Total bygningsmasse i dag gir et fotavtrykk på ca 60 000 m².

Reguleringsplanen gir rom for oppgraderinger og nybygg i tilknytning til eksisterende bebyggelse. Der det er relevant skal nye bygg i forsvarssektoren alltid vurderes opp mot aktuell energiklasse.

3.5 BRUK OG VIRKSOMHET

Sessvollmoen skyte- og øvingsfelt er vesentlig for flere ulike avdelinger i Forsvaret på grunn av lett tilgjengelighet og gode skytebanefasiliteter.

Skytefeltet brukes normalt daglig til skarpskyting med håndvåpen. Feltmessig trening med bruk av løsammunisjon forekommer regelmessig. Bruk av markørladninger (små sprengladninger) forekommer ifm feltøvelser, men har et lite volum over året.

Kveldskyting, kl 19-23, utgjør en liten del av Forsvarets totale bruk. Det aller meste foregår på dagtid.

Øving og trening om natten har to formål. Det ene er å trene på stridsutholdenhet ved at enkeltpersoner eller avdelinger belastes over lengre tid, der dag og kveld gir for kort varighet. Det andre er å tilegne ferdigheter som går ut på å drive strid i mørket. Det innebærer at noe øving og trening må foregå om natten. Nattbehovet er imidlertid lite og anses ikke å utgjøre noen vesentlig støymessig utfordring.

Forsvarets skarpskyting og øving/trening beslaglegger forholdsvis mange av helgene gjennom året. I hovedsak er det HVs kursbehov som er styrende for helgeaktiviteten.

Sessvollmoen er involvert i større øvelser, herunder utenlandske allierte avdelinger, som gir episodisk økt bruk av ammunisjon. Større øvelser annonseres og varsles. Under slike øvelser vil det oppstå økt behov for administrativ transport med kjøretøyer. Dette er imidlertid sjeldne hendelser.

4 BESKRIVELSE AV PLANFORSLAGET

4.1 HOVEDTREKK I PLANFORSLAGET

Utgangspunktet for reguleringsplanen er å sikre Forsvarets interesser innenfor de arealene (eiendommene) forsvaret disponerer, samt avklare forholdet til andre bruks- og brukerinteresser og allmenne hensyn ved å avsette ulike arealbruksformål, hensynssoner og tilhørende bestemmelser. Planforslaget er i stor grad en videreføring og oppdatering i henhold til dagens lovverk av allerede eksisterende reguleringsplaner innenfor Sessvollmoen skyte- og øvingsfelt. Gjeldende bestemmelser for Aurmoen landskapsvernområde vil fortsatt gjelde over reguleringsplanens formål og bestemmelser, det vil si at det ikke legges opp til tiltak (bygg, anlegg, veger og traséer) innenfor området som er avsatt til hensynssone båndlegging etter naturmangfoldloven, jf kap. 4.4.

4.2 OMRÅDER FOR FORSVARET (PBL § 12-5 NR 4)

Planforslaget har som formål å sikre at Sessvollmoen SØF er tjenlig for Forsvarets utdannings- og treningsbehov. Det må være mulig å gjennomføre utdanning, trening og øving fra enkeltmanns- til avdelingsnivå i lys og i

mørke. Og det må også være mulig å gjennomføre aktiviteter både tørrøving og øving med skarp ammunisjon i felt. Videre sikres muligheten for å drive kjøreopplæring og leirområdet.

MS1 Øvingsområde

De delene av planområdet som brukes som øvingsområde uten skarpskyting. Det er primært feltmessig bruk med løsammunisjon, uten vesentlig tilrettelegging med anlegg mm.

Innenfor dette området foregår det kjøreopplæring med alle typer militære kjøretøyer. Det er ikke planer om vesentlige utvidelser av veg- og løypenettet.

Det foreslås bestemmelser som hjemler etablering av bygg, anlegg veger og trasèer som er nødvendige for Forsvarets virksomhet i feltet, og som sikrer nødvendig vedlikehold og opprusting av eksisterende anleggselementer. I tillegg stilles det krav til dokumentasjon av miljøverdier/friluftsliv, vurdering av konsekvenser og avbøtende tiltak i forbindelse med søknad om nyanlegg.

I bestemmelsene stilles det krav om oppretting av kjøreskader i terrenget.

MS2 Skytefelt – øvingsområde

Baneanleggene ligger relativt samlet i en sone midt i planområdet, i tilknytning til leirområdene. Det vil være et løpende behov for oppgraderinger av eksisterende baneanlegg, tilrettelegging for moderne målmateriell (som krever strømtilførsel) og oppgradering av annen infrastruktur.

Det er innarbeidet bestemmelser om at det på offentlige høytidsdager, faste og bevegelige helligdager, og søndager kl. 11:00 – 13:00, ikke skal gjennomføres skarpskyting.

Det foreslås bestemmelser som åpner for nødvendige tiltak for å vedlikeholde og oppgradere baneanleggene, med standplasser og målarrangementer, veger mellom disse, mindre bygg for utstyr mm. For å sikre en enhetlig og god kvalitet, har bestemmelsene også krav til utforming av nye baner med tilhørende bygg og anlegg.

I forbindelse med anleggsarbeider stilles det krav til dokumentasjon av forurenset grunn/masser og opplegg for massehåndtering og tiltak for å unngå ny forurensning fra skytebane.

Forsvarsbygg har utarbeidet rutiner som sikrer at arbeidet gjennomføres med minimal risiko for spredning av metaller (forurensning) og gjennomføre risikovurdering og utarbeide tiltaksplaner.

MS3 Kjøreanlegg – øvingsområde

Innenfor dette området tillates det opparbeidet veganlegg og kjørebaner for trening og opplæring av sjåfører. Det tillates terrengarbeider og asfaltering i tilknytning til anleggene.

MS4 Øvingsområde med restriksjoner

Innenfor området tillates militær trening og utdanning. Av hensyn til boligbebyggelsen på Moen er det ikke lov med skytevirksomhet eller bivuakking. Ferdsel til fots gjennom området tillates. Dette området skal i størst mulig grad være skogkledde.

MF1 Leirområde

Dette er del 1 av leirområdet som omfatter den eksisterende bygningsmassen. Det er stilt krav om utforming av bebyggelse og ivaretagelse av helhetsinntrykk. Maks BYA er satt til 35%, og er en videreføring av gjeldende reguleringsplaner.

Utnyttelsesgraden tilsier et potensielt bygningsvolum på ca 170 000 m² BYA innenfor områder MF1.

MF2 Leirområde

Dette er del 2 av leirområdet. Det er stilt krav om utforming av bebyggelse og ivaretagelse av helhetsinntrykk. Maks BYA er satt til 35%, og er en videreføring av gjeldende reguleringsplaner.

Denne delen er skilt ut fordi det er knyttet et krav om ny vegatkomst før det gis tillatelser til tiltak innenfor området. Rekkefølgebestemmelsen er en videreføring fra gjeldende reguleringsplan.

Utnyttelsesgraden tilsier et potensielt bygningsvolum på ca. 190 000 m² BYA innenfor områder MF2.

MF3 Leirområde

Dette er del 3 av leirområdet. Det er stilt krav om utforming av bebyggelse og ivaretagelse av helhetsinntrykk. Maks BYA er satt til 10%, og er en videreføring av gjeldende reguleringsplaner.

Denne delen er skilt ut fordi den ligger for seg selv, nord for fv. 176 og fordi det i gjeldende regulering er tillatt lavere utnyttelse av området. Utnyttelsesgraden er altså en videreføring fra gjeldende regulering.

Utnyttelsesgraden tilsier et potensielt bygningsvolum på ca. 3 900 m² BYA innenfor områder MF3.

4.3 OMRÅDER FOR SAMFERDSELSANLEGG (PBL § 12-5 NR 2)

SV1 Veg

Offentlig veg som omfatter eksisterende fv. 176, Sessvollvegen.

SV2 Veg

Intern veg i skyte- og øvingsområdet som nyttes av Forsvaret.

f_SV

Eksisterende veg som kan benyttes av privat grunneier og av jernbanesektoren for drift og vedlikehold av jernbanelinja.

SKV Kjørveg

Dette er atkomstvegen fra fv. 176 og sørover til Leirområdet. Denne er vist med to løsninger, hvor opparbeidelse av fullkanalisert kryss er knyttet til tillatelser til tiltak innenfor MF2.

SPP Parkeringsplasser

Dette er parkeringsplassene som betjener Sessvollmoen leir, og virksomheten innenfor skyte- og øvingsfeltet. Parkeringsplassene er en videreføring fra gjeldende plan og er allerede opparbeidet.

SGS gang- og sykkelveg

Det er avsatt areal til gang- og sykkelveg ved hovedatkomsten til leirområdet.

4.4 HENSYNSSONER OG VERNEHENSYN I PLANEN (PBL § 12-6/§ 11-8)

H370 Faresone – Høyspentlinje

Kraftlinjer gjennom planområdet er regulert med hensynssone fare, (H370) med bredde i samsvar med gjeldende sikkerhetssone, angitt av linjeeier. I restriksjonsområde for kraftlinjer tillates ikke etablert faste innretninger eller virksomhet som kan være til ulempe for ledningsnett. Ledningseier er for øvrig sikret nødvendige muligheter for drift og vedlikehold av høyspentlinja.

H560 (1-3) Bevaring naturmiljø

Ut over Aurtjern og Aurmoen landskapsvernområde er det ikke kartlagt verdiklassifisert naturmiljø. Hensynssone er likevel avsatt som randsone mot Gardermobanen, fv. 176 og bebyggelsen på Moen langs Aurvegen, som en videreføring av eldre reguleringsplaner. Forsvarets bruksmuligheter i disse områdene er begrenset gjennom planbestemmelsene.

H570 Bevaring kulturmiljø

Hensynssone kulturmiljø er avsatt for arealer hvor enkeltvis kullgroper har en naturlig sammenheng med automatisk fredete miler. Forsvarets bruksmuligheter i disse områdene er begrenset gjennom planbestemmelsene.

H720 Båndlegging etter naturmangfoldloven

Hensynssonen gjelder Aurmoen landskapsvernområde. Eksisterende vernebestemmelser avklarer rammene for Forsvarets virksomhet.

H730 (1 og 2) Båndlegging etter lov om kulturminner

Kulturminner fredet med hjemmel i Kulturminneloven, inkludert en sikringssone på 5 meter regnet fra kulturminnets ytterkant, er avsatt som båndleggingssoner.

Trandumskogen minnelund og tanksskytebanen fra andre verdenskrig er foreslått avsatt som hensynssone til midlertidig båndlegging. Arealet vurderes av Riksantikvaren ifm fredningsvedtak etter kulturminneloven.

Bestemmelsesområde # 1 – Kulturminne som søkes frigitt

Lokalitet ID91319 søkes frigitt uten vilkår om nærmere arkeologiske undersøkelser. Det vises for øvrig til Akershus fylkeskommunes brev av 20.01.2017 som omhandler kulturminnet og den videre behandling av dette.

4.5 NÆRMERE OM FLERBRUK OG SIKKERHET

Allmennheten har adgang til å bruke feltet til tradisjonelt friluftsliv, mosjon og trening, så lenge sikkerheten ivaretas. Allmennhetens adgang og bruk av feltet må derfor reguleres av hensyn til sikkerhet under militær aktivitet og i farlige områder. Forsvaret kan stenge hele eller deler av feltet dersom det er nødvendig av hensyn til militær virksomhet.

Sivil ferdsel innenfor skyte- og øvingsfeltet må derfor:

- rette seg etter merking, skilter og bommer, og anvisninger fra Forsvarets personell.
- innhente informasjon om militær aktivitet før ferdsel i feltet.
- sørge for å bli sett av Forsvarets personell.

Forsvaret har ansvaret for at militær aktivitet skjer innenfor rammene i Forsvarets direktiver og instruksjoner. Disse er basert på gjeldene lover og regler, avtaler, vedtatte planer og tillatelser.

Skytebaneområder

Særlige sikkerhetsbestemmelser gjelder for skytebaner, nedslags- og sprengningsfelt når disse er i bruk. Banene ligger innenfor område MS2 på plankartet. Ved baneanleggene er ferdsel forbudt når det pågår skarpskyting eller sprengning.

Skyteaktivitet vil alltid bli varslet på stedet med flagg heist opp i flaggstang ved inngangen til områdene for baneanlegg.

Veger

Veger i feltet er åpne for ikke-motorisert ferdsel, så lenge dette ikke er til hinder for pågående militær aktivitet.

Friluftsliv, jakt og fiske

Bruk av merkede stier og løyper er tillatt så lenge det ikke er til hinder for Forsvaret. Ferdsel langs slike traseer må likevel foregå med samme aktsomhet som ved ferdsel i øvrige deler av skyte- og øvingsfeltet. Bålbrenning følger samme bestemmelser som i utmark for øvrig. All trening av hund skal avklares med Forsvaret på forhånd. Innenfor feltet gjelder ordinære båndtvangsregler.

Skilting og merking

Forsvarsbygg er ansvarlig for oppsetting og vedlikehold av skilt og merker. Skilting og merking skal informere om Forsvarets bruk av området og begrensninger i sivil bruk.

Skyte- og øvingsfeltet er merket med standard vegskilt og informasjonsskilt. Skytebaner kan ha skilting som har spesifikk betydning for Forsvaret, herunder sektorskilt og lignende. I spesielle situasjoner, innenfor avgrensede områder, kan det etableres midlertidig merking for å hindre ferdsel ved hjelp av sperrebånd, oppslag, og lignende. Inngjerdede områder er forbudt for all ferdsel.

5 VIRKNINGER AV PLANFORSLAGET

5.1 GENERELT OM DOKUMENTASJON

Nye større militære skyte- og øvingsfelt er med i listen over planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes (jf. KU-forskriftens § 2 og vedlegg I nr. 12). Det presiseres imidlertid at regulering av allerede eksisterende virksomhet ikke utløser krav om konsekvensutredning.

Det foreligger ikke pr dags dato planer om nye tiltak av større omfang som vil få vesentlige virkninger for miljø og samfunn. Reguleringsplanarbeidet utløser derfor ikke krav om konsekvensutredning.

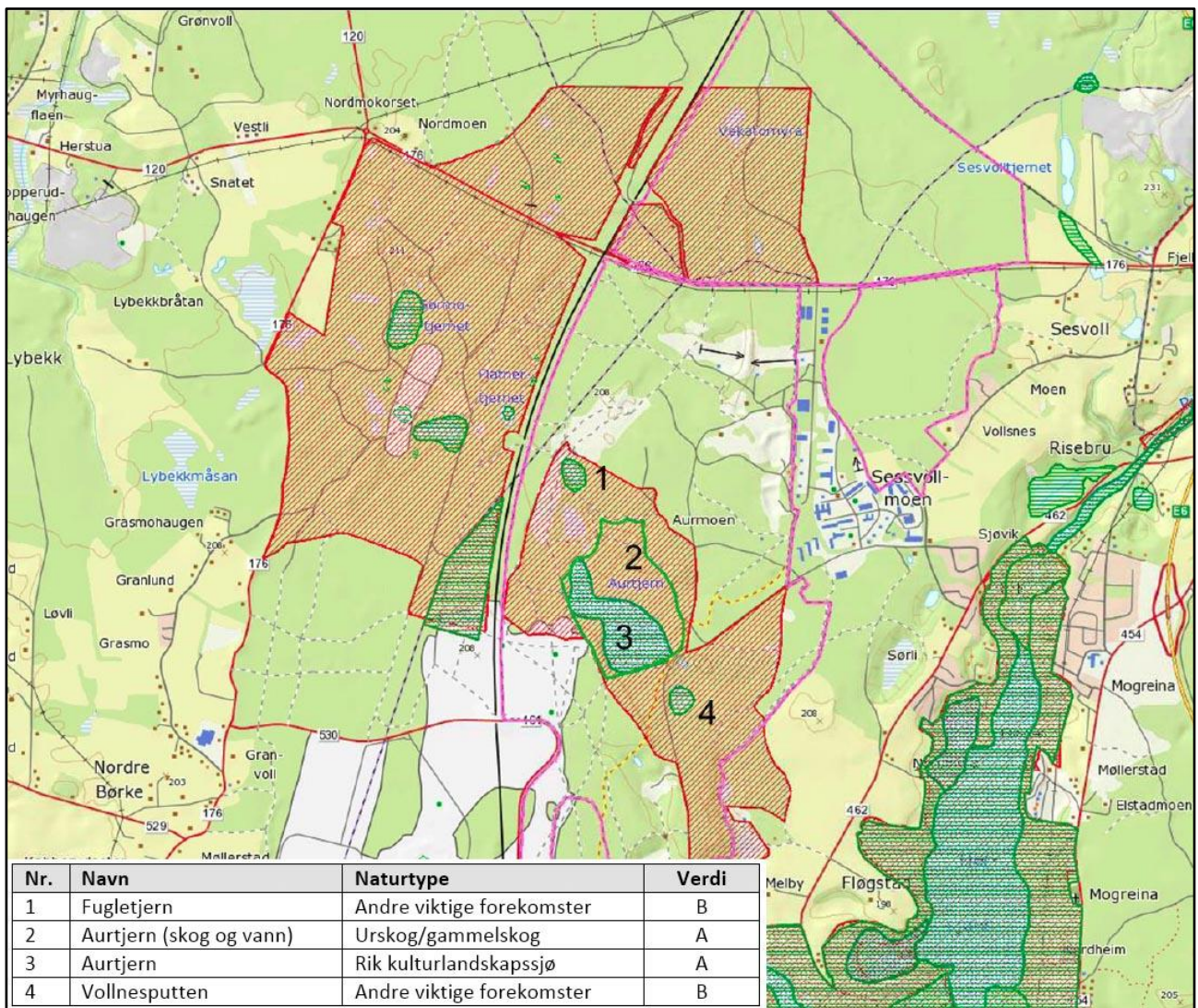
Virkninger av planforslaget er omtalt, jf pbl § 4-2, første ledd.

5.2 NATURMANGFOLD

Planforslaget er vurdert ihht. naturmangfoldloven (nml) §8-12. Kunnskapsgrunnlaget er vurdert som tilstrekkelig, jf. nml §8. Det vises til Futura-rapport 883/2015 for en gjennomgang av grunnlaget og registreringer. Det er ikke noe som tyder på at det er verdier innenfor planområdet som ikke er fanget opp, og det er ikke registrert verdier av helt spesiell karakter som utvalgte naturtyper, prioriterte arter eller vernede områder som antas å bli særlig påvirket av aktiviteten i området.

Ettersom det er vurdert dithen at foreliggende kunnskap fanger opp de vesentligste verdiene i skytefeltet, og at denne kunnskapen ligger til grunn for planforslaget, mener Forsvarsbygg at vurderinger etter føre-vår-prinsippet (nml § 9) er oppfylt og at føre-vår-hensyn ut over normal miljøoppfølging ikke skal tillegges vekt i behandlingen av reguleringsplanen.

Den totale belastningen er vurdert med henblikk på den samlede aktiviteten i feltet. I Sessvollmoen skyte- og øvingsfelt vurderes aktivitet som skogsdrift og utvidet infrastruktur å ha størst potensiale for negativ påvirkning, da de største verdiene er knyttet til vegetasjonen/naturtyper og ikke viltforekomster. Den totale belastningen fra virksomheten i planområdet vurderes som lav til moderat.

Figur 5-1 Verdisatte naturtyper (grønne) og verneområder (røde) i og rundt Sessvollmoen skytefelt. Kilde: kart.naturbase.no

Det foreligger ikke informasjon om at særlig sjeldne eller truede naturtyper eller arter vil kunne gå tapt på grunn av tiltakene planforslaget hjemler.

Nml §11 (kostnader ved miljøforingelse skal bæres av tiltakshaver) og nml §12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetode) er begge relevante med tanke på miljøoppfølging av omsøkt virksomhet for å unngå eller avgrense skader på naturmangfoldet. Planforslaget legger opp til ivaretagelse av naturtypelokaliteter av A-verdi. Dette vurderes å være i tråd med § 11.

Kilder:

- *Vurdering etter naturmangfoldloven for Sessvollmoen skyte- og øvingsfelt, Futura-rapport 833/2015*
- *Naturmangfold i Sessvollmoen skyte- og øvingsfelt, Futura-rapport 768/2015*

5.3 RESSURSGRUNNLAG OG LANDSKAP

Sessvollmoen ligger på Norges største isbreavsetning, og løsmassene stammer fra den tida da innlandsisen trakk seg tilbake. Området blir kalt Hauer setertrinn, og man må helt til Grønland eller Svalbard for å oppleve et liknende landskap. På grunn av de spesielle landskapsformene er det satt av flere landskapsvernområder og naturreservat i området.

Innenfor Sessvollmoen skyte- og øvingsfelt finner vi Aurmoen landskapsvernområde med flygesanddyner, myrer, grytehullsjøer og dødisgroper. Området har i lengre tid vært benyttet som øvingsområde for militære kjøretøy og dette har resultert i slitasje på de sårbare sandformasjonene. Av viktige enkeltverdiene innenfor planområdet kan man nevne Aurtjern, som er det største og dypeste av de fem grytehullsjøene i området.

Aurmoen landskapsvernområde er båndlagt etter naturmangfoldloven og vernebestemmelsene for dette området er overordnet reguleringsbestemmelsene for skyte- og øvingsfeltet.

5.4 KULTURMINNER OG KULTURMILJØ

Akershus fylkeskommune har utført arkeologiske registreringer i perioden august til november 2014, resultatene er presentert i en rapport datert 21.05.2015.

Innenfor planområdet er det funnet tre lokaliteter med automatisk fredete tjæremiler. I tillegg ble det funnet to tjæremiler fra nyere tid. Det ble også funnet 210 kullmiler og 57 groper med ukjent funksjon. Kulturminnerapporten knyttet gropene til miledriften i området. Tidligere registrerte kullmiler i området er datert til 16-1700-tallet og knyttes til driften av Eidsvoll Jernverk.

Det er registrert 3 kullgroper som er datert til nyere tid, og som ses i sammenheng med miledriften.

De automatisk fredete tjæremilene som dateres til merovingertid/vikingtid, vikingtid/middelalder og tidlig middelalder, viser at områdets ressurser har vært utnyttet også i forhistorisk tid.

I tillegg til sporene etter skogsdrift, er sporene etter militær virksomhet de mest i øyenfallende og mest markante. Områdene ved Gardermoen og Sessvollmoen har vært brukt av Forsvaret siden 1600-tallet og landskapet er preget av store sår som følge av kjøring og øvelsesvirksomhet.

Undersøkelsesplikten etter kulturminneloven anses å være oppfylt. Det ble imidlertid ikke gjennomført registreringer i Aurmoen landskapsvernområde fordi vernebestemmelsene knyttet til området ikke tillater nye inngrep.

I forbindelse med oppstart av planarbeidet for Sessvollmoen skyte- og øvingsfelt har det kommet opp ønske både fra Ullensaker kommune og Riksantikvaren om å sikre Trandumskogen krigsminne i reguleringsplanen. Trandumskogen har fra før status som nasjonalt minnesmerke. Riksantikvaren har startet en prosess etter kulturminneloven for fredning av krigsminnet. Krigsminnet og tilstøtende tanksskytebane er derfor satt av som hensynssone – midlertidig båndlagt område i påvente av fredning etter kulturminneloven.

Automatisk fredete kulturminner er markert i plankartet med hensynssoner – båndlagt område og er dermed ivaretatt, med unntak av lokalitet ID91319, som søkes frigitt som en del av reguleringsplanen, jf. forslag til reguleringsbestemmelser § 4.9. Dette er en lokalitet som omfatter 16 kullgroper og 4 nyere tids kullmiler som ble påvist av kulturhistorisk museum ved sjaktning. Sistnevnte er ikke automatisk fredet. Det går frem av Kulturhistorisk museums rapport at de automatisk fredete kullgropene fremstår som til dels rufsete og dårlig bevarte strukturer som sannsynligvis har redusert informasjonsverdi i forhold til tilsvarende funn som er gjort i nærområdet.

Kilde: Registreringsrapport, Sessvollmoen skyte- og øvingsfelt, Akershus fylkeskommune 21.5.2015

5.5 FRILUFTSLIV OG JAKT

Sessvollmoen SØF blir brukt til friluftslivsaktiviteter, innenfor krav til sikkerhet under pågående bruk av skytefeltet. Den kanskje viktigste friluftslivsinteressen er knyttet til Aurtjern.

Planforslaget legger ikke opp til ny arealbruk som vil komme i konflikt med friluftslivsbruken.

Friluftslivet vil fortsatt være utsatt for støy fra aktiviteter i skyte- og øvingsfeltet når Forsvaret trener. Det foreligger ikke planer som medfører noen vesentlig økning av støytutslippene.

Regulering av sivil ferdsel vil skje som ledd i den daglige driften av feltet med grunnlag i sikkerhetsmessige forhold. Dette er i utgangspunktet regulert i Forsvarets egne sikkerhetsbestemmelser. Ved øvelser og skyting vil deler av området kunne være stengt for fri ferdsel ut fra sikkerhetshensyn.

Jakt og fiske reguleres gjennom avtale og i samråd mellom grunneiere og Forsvaret. Det legges ikke opp til videre behandling av dette temaet i reguleringsplanen.

Barn og unges interesser

Området blir som nevnt benyttet til blant annet turgåing og bading. For øvrig har barn og unge ingen særskilte interesser innenfor planområdet. Barn og unges interesser blir ikke påvirket som følge av planforslaget.

5.6 STØY

Støyretningslinje T-1442/2016 gir kriterier for støygrenser for ulike støykilder. Kart som viser utstrekningen av gul og rød støysone er brukt for å belyse støykonsekvenser av planforslaget. Støyberegninger med støysonekart foreligger i egen rapport.

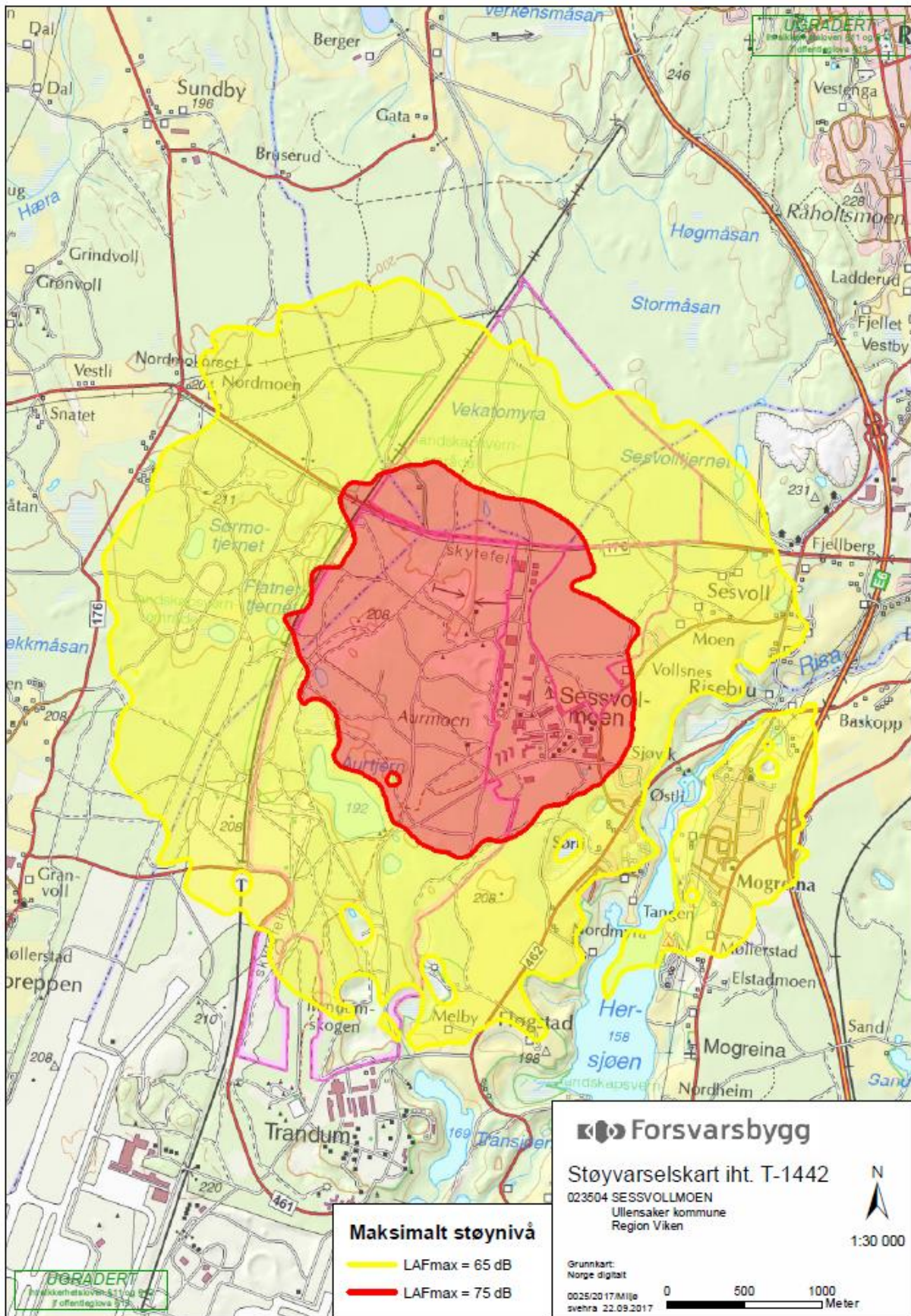
Støysonekartet i figur 5-2, viser at rød støysone i hovedsak ligger innenfor skytefeltets grenser. Rød sone tangerer Østli boligfelt i nordvest. Gul sone strekker seg utenfor feltet i øst og vest, og dekker boligfeltene Østli som i gjeldende boligbyggeprogram har kvote på 60 boenheter, Sørbakvegen øst med kvote på 22 boenheter og Sørbakvegen nordøst med kvote på 10 boenheter.

Etter innspill fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus er det tatt inn bestemmelser om skytetider av hensyn til støyeulemper for nærliggende boligbebyggelse. På offentlige høytidsdager, faste og bevegelige helligdager, og søndager kl 11:00 – 13:00, skal det ikke gjennomføres skarpskyting. Unntak fra bestemmelsene kan gjøres når Forsvaret har behov for rask opptrening av avdelinger ved beslutning om viktige oppdrag i inn- eller utland.

T-1442 har ikke status som forskrift og gul støysone er en vurderingssone. Ut fra dette mener Forsvarsbygg at støy fra Sessvollmoen skyte- og øvingsfelt ikke vil være til vesentlig hinder for fremtidig arealutnyttelse på utsiden av skytefeltets grenser.

Kilde:

- *Støyrapport for Sessvollmoen skyte- og øvingsfelt, Futura-rapport 895/2016*

Figur 5-2 Støysoner iht. støyretningslinje T-1442

5.7 UTSLIPP TIL VANN OG GRUNN

I skytefelt utgjør tungmetaller fra ammunisjon en forurensningskilde både i grunn (løsmasser) og ved utlekking til vann og vassdrag. Sessvollmoen SØF inngår i Forsvarets overvåkingsprogram for tungmetaller og vannkvalitet i skytefelt.

I Sessvollmoen SØF er grunnen på de aller fleste skytebaner som er benyttet til håndvåpenskyting, forurenset med metaller. Videre er det i Miljødirektoratets grunnforurensningsdatabase registrert 5 tilfeller av forurenset grunn innenfor skyte- og øvingsfeltet. Flere av lokalitetene er imidlertid ryddet eller utgjør liten fare når det gjelder utlekking av miljøgifter til grunnvann.

Det er per dags dato 5 grunnvannsbrønner i Sessvollmoen SØF. Det er ikke påvist at skyteaktiviteten har påvirket den underliggende grunnvannsakvifer eller andre vannforekomster nevneverdig. Dette kommer av at mektigheten av sandavsetningen er så stor slik at det infiltrerende vannet renses i avsetningen. Det anbefales at overvåkingen av vannsystemene fortsettes for å følge utviklingen av forurensningssituasjonen og effekt av eventuelt gjennomførte tiltak.

Nyanlegg og oppgraderinger av eksisterende skytebaner medfører graving og masseforflytting. Planforslaget har derfor reguleringsbestemmelser med krav om at det ved søknadspiktig tiltak skal dokumenteres om det er forurenset grunn i tiltaksområdet og om det er fare for forurensning av vann og grunn.

Etter samråd med Miljødirektoratet vil Forsvarsbygg fremme en søknad om utslippstillatelse for Sessvollmoen SØF. Utslippssøknaden omfatter både forurenset grunn og utlekking til vassdrag. Utslippstillatelsen vil stille krav om overvåking av at gitte grenseverdier for støy og vann/grunn ikke overskrides. Planforslaget er utformet slik at eventuelle avbøtende tiltak kan gjennomføres innenfor planens avklarte rammer – uten behov for omregulering eller dispensasjonsbehandling.

Kilde:

- *Forurensning i grunn og vann i Sessvollmoen skyte- og øvingsfelt, Futura-rapport 781/2015*

5.8 PARKERINGSDEKNING OG TRAFIKK

Parkeringsplasser innenfor planområdet er en videreføring av gjeldende reguleringsplaner. Det legges ikke opp til økt parkeringsdekning for eksisterende aktivitet. Planforslaget legger derfor ikke opp til økt bilbruk og vurderes som å ha begrensede konsekvenser for trafikk på lokalvegnettet.

5.9 SAMFUNNSSIKKERHET

Det er utarbeidet en Risiko- og sårbarhetsanalyse for Sessvollmoen skyte- og øvingsfelt, datert 20.04.2016. Det ble ikke identifisert uønskede hendelser med sannsynlighet og konsekvens som krever umiddelbare tiltak. Konklusjonene fra ROS-analysen er gjengitt nedenfor.

Dokumenterte natur- og kulturminneverdier er i det alt vesentlige sikret i planen, og gjennom verne- og fredningsbestemmelser med hjemmel i annet lovverk, men enkelte deler av Forsvarets virksomhet kan berøre disse områdene.

Forsvarets pågående og planlagte virksomhet er ikke i konflikt med kjente automatisk fredete kulturminner og fredete nyere tids kulturminner.

Konfliktpotensialet med friluftsliv er begrenset. Flerbruk sikres gjennom skilting og informasjon, og ved adskilt arealbruk med Forsvaret.

Forsvarets virksomhet er generelt en risikofaktor i og ved planområdet:

- Støy under skyting er i noen grad en belastning for omgivelsene.
- Det er ikke kjente hendelser hvor Forsvarets egne folk, tredjepart eller beitedyr har kommet inn i sektorer for skyting på banene. Skarpskyting varsles ved hver bane som er i bruk.
- Mange års avsetning av tungmetaller ved skytebanene er en forurensningskilde. Betydelige naturlige løsmasseforekomster i feltet og arealer uten åpne vassdrag gjør risikoen for utslipp til grunnvann eller vassdrag svært liten.
- Lagring av ammunisjon anses å ha en beliggenhet og utforming som gjør det svært lite sannsynlig at en eventuell eksplosjon vil ramme tredjeperson.
- Nye baner bygges riksjettfrie. Ved tilfeller av riksjetter fra eksisterende baner, blir de stengt, jf. Forsvarets skytebaneinstruks.

Det må tas særlige hensyn til områder med forurenset grunn ved bygge- og anleggstiltak. Det vises til Forsvarsbyggs egen prosedyre for tiltak i forurenset grunn og dokumentasjonskrav i reguleringsbestemmelsene.

Kilde:

- *Risiko- og sårbarhetsanalyse, Asplan Viak 20.4.2016*

5.10 GRUNNFORHOLD

Planområdet ligger under marin grense og det kan derfor være risiko for ustabile grunnforhold. Det er gjennomført en vurdering i henhold til NVE-veileder 7-2014 «Sikkerhet mot kvikkleireskred» prosedyre for utredning av aktsomhetsområder og faresoner. Vurderingen foreligger i eget notat datert 13.04.2018, kvalitetssikret av geoteknikker.

Konklusjonen på vurderingen av områdestabilitet innenfor planområdet og i tilstøtende influensområde er at:

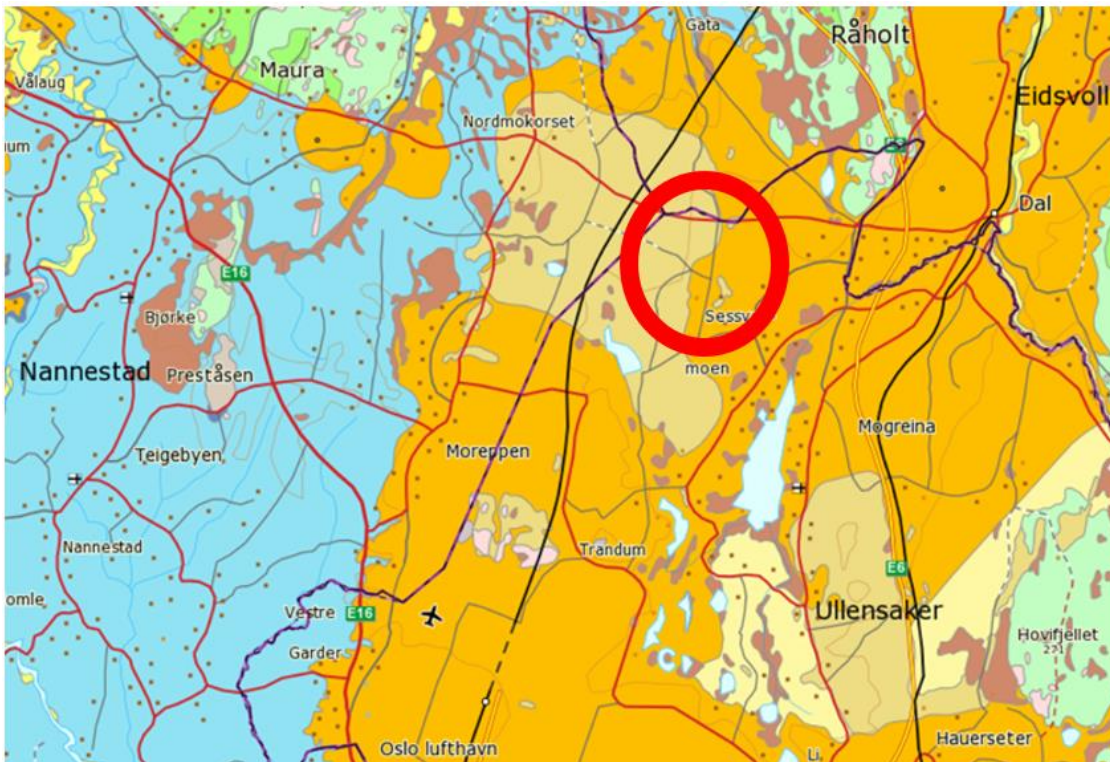
«Områdene lagt ut til mulig framtidig utbyggingsområder i reguleringsplanforslaget for Sessvollmoen SØF har ikke risiko for kvikkleireskred.

Det er foretatt vurderinger av områdestabiliteten både innenfor planområdet og i et nærmere definert aktsomhetsområde utenfor planavgrensningen.

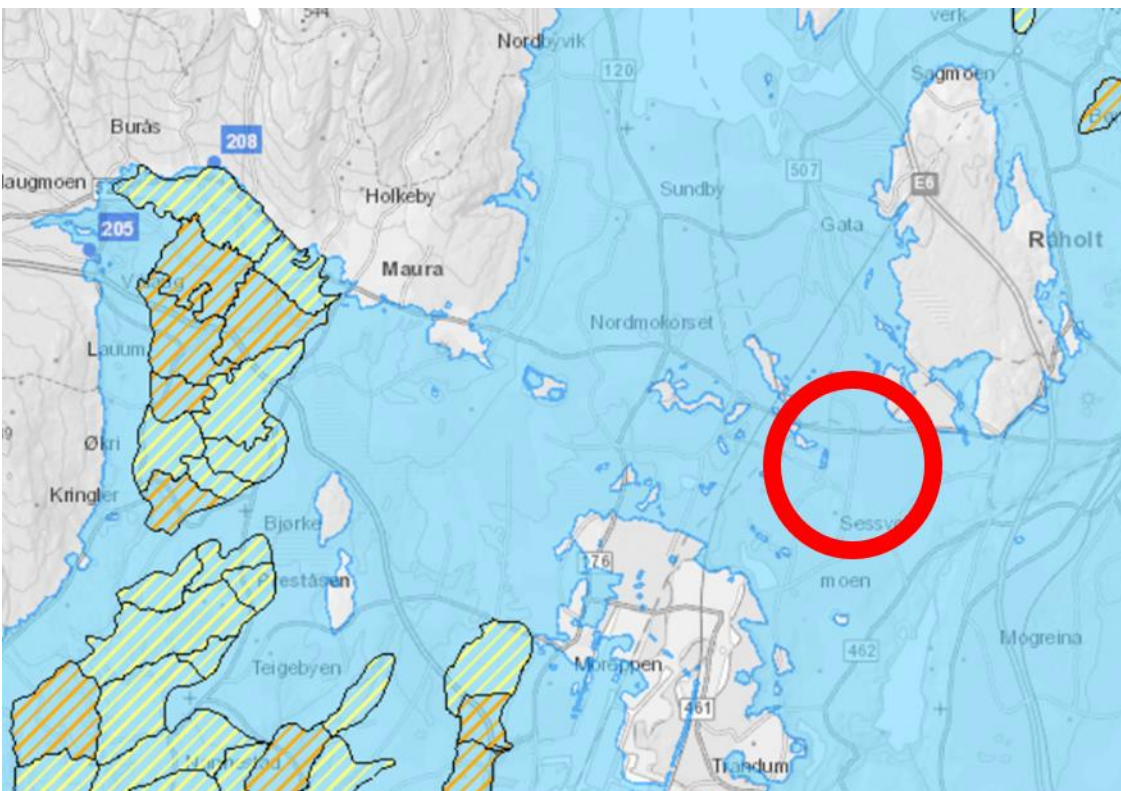
På bakgrunn av eksisterende kunnskapsgrunnlag kan det konkluderes med at det er liten sannsynlighet for kvikkleire under breelvavsetningene i området. Det er ikke behov for ytterligere grunnundersøkelser.

Kilde:

- *Vurdering av områdestabilitet – sikkerhet mot kvikkleireskred, Asplan Viak notat av 13.04.2018.*

Figur 5-3 Løsmassekart, NGU (oransje farge=brevsetninger, blå farge=havavsetninger). Lokaliseringen til Sessvollmoen SØF er vist med rød sirkel.

Figur 5-4 NVEs kartlagte kvikkleiresoner. Fareområder markert med skråkravur. Lokaliseringen til Sessvollmoen SØF er vist med rød sirkel.

6 VEDLEGG

Vedlegg 1:

Uttalelser til varsel om planoppstart – oppsummering og kommentarer

Til sammen 8 innspill.

Uttalelse	Forsvarsbyggs kommentar
<p>Fylkesmannen i Oslo og Akershus (28.05.15) Er positiv til at det utarbeides en helhetlig plan for hele Forsvarets eiendom. Presiserer at det må komme klart fram av plankart og bestemmelser at verneområdebestemmelsene er overordnet reguleringsplanen.</p> <p>Videre bør det utarbeides reg.best. som tydeliggjør hvilke militære øvelsesaktiviteter som er tillatt i verneområdet og på hvilken måte øvelsene skal gjennomføres for å ta hensyn til verneverdiene. Hensynet til friluftslivet og tilgjengeligheten til badeplassen ved Aurtjern bør opprettholdes minst på dagens nivå.</p> <p>Ber om at det vurderes grep som kan motvirke ulovlig ferdsel i utmark og forsøpling.</p>	<p>Innspillene er fulgt opp i planforslaget slik det foreligger. Verneområdet fremkommer av plankartet som en hensynssone og det er knyttet bestemmelser til denne som blant annet presiserer at vernebestemmelsene er overordnet reguleringsplanen.</p> <p>Hensynet til friluftslivet er ivaretatt på dagens nivå.</p> <p>Dette anses å ligge utenfor plan- og bygningslovens virkeområde.</p>
<p>Akershus fylkeskommune (21.05.15) <u>Automatisk fredete kulturminner:</u> Det er gjennomført arkeologiske undersøkelser for store deler av feltet høsten 2014 som supplerer undersøkelser fra reguleringen i 2005. For den delen som inngår i landskapsvernområdet er ikke undersøkelsesplikten oppfylt. Videre planarbeid må utrede behovet for planmessig sikring av registrert kulturminner og evt behov for frigiving.</p> <p><u>Nyere tids kulturminner:</u> Trandumskogen med sermoni plass, minnelund, tanksskytebane og muligens russisk fangeleir er av nasjonal verdi og unikt i norsk sammenheng. Dersom planforslaget ikke i tilstrekkelig grad ivaretar hensynet til dette kulturmiljøet, kan det være aktuelt å fremme innsigelse.</p> <p><u>Universell utforming:</u> Forutsetter at føringene i kommuneplanene for Ullensaker, Nannestad og Eidsvoll om universell utforming i planleggingen følges opp.</p> <p><u>Friluftsliv:</u> Positive til at planforslaget skal ta hensyn til friluftslivsinteressene i området og understreker betydningen av god skilting.</p> <p><u>Vassdrag:</u> Planområdet ligger innenfor vannområdet Hurdalvassdraget-Vorma. Ambisjonen er å innfri vannkvalitetmålene i vannforskriften innen 2021. Forutsetter at</p>	<p>Alle kjente fornminner er sikret i planen som båndlagt område og med en hensynssone buffer mot øvingsområdet.</p> <p>Trandumskogen er sikret som hensynssone - båndlagt område med tanke på framtidig fredning etter kulturminneloven. Avgrensningen er fastsatt i samråd med Riksantikvaren.</p> <p>Ny bebyggelse vil måtte forholde seg til gjeldende krav til universell utforming som gitt i TEK10.</p> <p>Tas til orientering. Skilting anses å ligge utenfor plan- og bygningslovens virkeområde.</p> <p>Vassdragsinteresser er ivaretatt gjennom planforslaget. Det fremmes egen utslippstillatelse etter</p>

<p>tiltakene i planforslaget ikke reduserer muligheten for å oppfylle kravene i vannforskriften.</p> <p><i>Fylkesveg:</i> Viser til uttalelse fra Statens vegvesen.</p>	<p>forurensningsloven for gjennomføringen av nye tiltak som kan føre til vannforurensning.</p>
<p>Statens vegvesen Region øst (28.04.15) Kan ikke se at planarbeidet vil berøre vegvesenets myndighetsområde utover det som er ivaretatt i gjennomgjeldende reguleringsplaner og kommuneplaner.</p>	<p>Tas til orientering.</p>
<p>Direktoratet for mineralforvaltning (30.04.15) Planområdet ligger innenfor en grus- og sandforekomst som av NGU er vurdert som viktig. Dersom planen legger opp til ytterligere nedbygging av grusressursen, bes det om at konsekvensene for mineralressursene blir vurdert og omtalt i planbeskrivelsen. Det bør også foretas en vurdering av om planen kommer i konflikt med den regionalt viktige pukkforekomsten og masseuttaket ved Dal pukkverk nordvest for planområdet. Forekomsten er ikke nøyaktig avgrenset og det bør derfor tas høyde for en mulig utvidelse.</p>	<p>Planforslaget legger ikke opp til vesentlig utbygging utover det som allerede er avklart i kommuneplanens arealdel og gjeldende reguleringsplaner for området.</p> <p>Dal pukkverk berøres ikke av planforslaget og det er god avstand til grensen for øvingsområdet.</p>
<p>Jernbanelinjen (14.04.2015) Planområdet ligger inntil Gardermobanen og planen på følge opp teknisk regelverk for nærføring og kryssing av jernbane, samt byggegrenser i jernbaneloven § 10. Ber om at ROS-analysen belyser sikkerhet rundt jernbanens anlegg. Videre bør det vurderes om forslag til arealbruk i nærheten av jernbanen medfører behov for sikring mot ferdsl.</p>	<p>Planforslaget legger ikke opp til ny virksomhet/tiltak inn mot jernbanesporet. Det er avsatt et hensynssone som buffer mot jernbanen (videreføring av gjeldende reguleringsplan for Gardermobanen).</p>
<p>Oslo Lufthavn AS (30.04.15) Feltet ligger nær flyplassen og inn-/utflygningstraseer. Det vil ikke være akseptabelt for lufthavnen hvis aktiviteten på feltet skulle gi begrensninger eller negative konsekvenser for flytrafikken. Hensynet til flysikkerheten og kapasitet/operativ drift av lufthavnen må være en del av rammevilkårene og inngå i planarbeidet.</p>	<p>Planforslaget legger ikke opp til ny virksomhet/tiltak som vil påvirke flytrafikken.</p>
<p>Tore Nordmyren, gbnr 188/10 (28.04.15) Han påpeker at øvingsområdet er stort og at mye av arealet brukes lite – bl.a. de arealene som ble ervervet på slutten av 90-tallet. Ut fra dette er han sterkt imot at skogen på hans eiendom skal leies av Forsvarsbygg. Forsvaret bruker stier og veger på eiendommen til merkede løyper for treningsformål – noe som har fungert godt i mange år. Eiendommen er liten men drives intensivt og skogen skjøttes aktivt. Utleie av en stor del av eiendommen vil være ødeleggende for dagens drift og videre planer.</p>	<p>Eiendommen er avsatt til MS1 – øvingsområde. Det innebærer at det ikke er tillatt å etablere skytebaner. Planforslaget ingen endringer i arealbruken og vil ikke være til hinder for skogsdriften.</p>
<p>Hans Jørgen Fløgstad, gbnr 188/1 og 70 (25.04.15) Han motsetter seg at Forsvaret får tilgang til noe av eiendommene, selv om det bare er for å rydde opp i gamle planer.</p>	<p>Eiendommene er avsatt til MS1 – øvingsområde. Det innebærer at det ikke er tillatt å etablere skytebaner. Planforslaget ingen endringer i arealbruken.</p>

Vedlegg 2:

Uttalelser til offentlig ettersyn og høring – oppsummering og kommentarer

Oversikt mottatte uttalelser (19 stk.)

Offentlige myndigheter:

- Akershus fylkeskommune 1 04.04.2018
- Akershus fylkeskommune 2 19.04.2018
- Avinor 19.03.2018
- Bane Nor 19.03.2018
- Direktoratet for mineralforvaltning 19.03.2018
- Eidsvoll kommune, Landbruk og Geodata 14.02.2018
- Fylkesmannen i Oslo og Akershus 13.04.2018
- NVE 1 22.02.2018
- NVE 2 28.02.2018
- NVE 3 04.05.2018
- Riksantikvaren 18.04.2018
- Statens vegvesen 04.04.2018

Organisasjoner, lag og foreninger:

- Forum for Natur og Friluftsliv i Akershus 02.03.2018
- Hafslund nett 03.04.2018
- Mathiesen Eidsvold Værk 03.04.2018
- Mogreina Grendeutvalg 04.04.2018

Privatpersoner:

- Tore Melby Espelund 04.04.2018
- Hans Jørgen Fløgstad 02.04.2018
- Tore Nordmyren udatert

Avsender:	Innspill:	Forsvarsbyggs kommentar:
Akershus fylkeskommune 1	Viser til brev av 20.01.2017 med uttalelse om inngrep i automatisk fredet kulturminne, og finner etter en samlet vurdering å kunne tillate at reguleringsplanen kan vedtas uten vilkår om ytterligere arkeologisk undersøkelse av kulturminne id 91319 før tiltak i Anbefaler at det også inkluderes i planens hensikt at den skal legge til rette for at områdets kulturminneverdier knyttet til Trandumskogen og tanksskytebanen ivaretas.	Tas til etterretning. Følges opp med følgende tilføyelse i reg.best §1: «Planen skal også legge til rette for å ivareta miljøhensyn, <i>kulturminnene og kulturmiljøet i Trandumskogen</i> samt sikkerhet.»
Akershus fylkeskommune 2	Oversendelse av Riksantikvarens uttalelse til planforslaget.	Tas til etterretning.
Avinor	Har ingen merknader til planforslaget. Pga anleggets nærhet til Oslo Lufthavn med inn- og ut-flyginger, ber Avinor om å bli varslet og involvert i risikoanalyser dersom	Tas til etterretning.

	oppgraderingen av skyte- og øvingsfeltet legger til rette for en annen bruk enn dagens.	
Bane Nor	De forstår planbestemmelsene slik at driftsveger for jernbanen kan brukes, driftes, utbedres og vedlikeholdes som tidligere, også i hensynssone for bevaring av naturmiljø. Bane NOR har ingen øvrige merknader til planen.	Oppfattelsen av virkningene av planforslaget når det gjelder jernbanens driftsveger er korrekt. Tas til etterretning.
Direktoratet for mineralforvaltning	Viser til de store løsmasseavsetningene i området. Planen åpner for en viss grad av utnyttelse av ressursene innenfor planområdet. DMF vil derfor minne om kravet om konsesjon etter mineralloven: Samlet uttak på mer enn 10 000 m ³ masse, samt et hvert uttak av naturstein krever konsesjon jf. minerallovens § 43 før drift kan starte.	Tas til etterretning.
Eidsvoll kommune, Landbruk og Geodata	Reg.best. bør ha klare bestemmelser om skogsdriften på innleid skogsareal for å hindre eventuelle uklarheter og konflikter i ettertid. Store deler av planområdet er dyrkbar skogsmark. Det bør derfor fastsettes bestemmelser om nydyrking i de områdene som er innleid av forsvaret.	Forsvarsbygg ser ikke at det er behov for bestemmelser om skogbruk i skyte- og øvingsfeltet. En har god erfaring med privatrettslige avtaler med grunneier. Nydyrking vil ikke være forenlig med Forsvarets bruk av området til øvelser.
Fylkesmannen i Oslo og Akershus	<u>Støy</u> : Forutsetter at driftstid reguleres i bestemmelsene. Det kan f.eks. innarbeides bestemmelser om aktivitetsfrie perioder, som gjerne kan være spesifisert på aktivitet. <u>Forurensning</u> : Anmoder om at det settes som krav at det skal søkes om tillatelse etter forurensningsloven, gjerne med en konkret frist. anbefaler at det også settes krav til bruk av de eksisterende overvåkingsbrønnene ved anlegget. <u>Aurmoen landskapsvernområde</u> : Forutsetter at den siste setningen i bestemmelse § 5.6 slettes.	Følges opp med følgende reg.best: « <i>På offentlige høytidsdager, faste og benevelige helligdager, og søndager kl 11:00 – 13:00, skal det ikke gjennomføres skarpskyting. Unntak fra bestemmelsene kan gjøres når Forsvaret har behov for rask oppretning av avdelinger ved beslutning om viktige oppdrag i inn- eller utland.</i> » Følges delvis opp ved at følgende tillegg i reg.best: « <i>Drift og forvaltning av skyte- og øvingsfeltet skal skje i henhold til en virksomhetsstillatelse etter forurensningsloven.</i> » Følges opp ettersom innholdet i setningen er ivaretatt i vernebestemmelsene.
NVE 1	Viser til notat med vurderinger av risiko for kvikkleireskred. Påpeker at det bør gjøres en nærmere vurdering av ev. fare for kvikkleireskred ut mot Nessa i reguleringsplanen.	Dette ble fulgt opp og notatet ble revidert slik at også områdene utenfor planområdet er vurdert for skredrisiko.
NVE 2	Korrigerer første uttalelse. Det skal selvfølgelig være Risa og ikke Nessa, nærmere bestemt skråningen ut mot nordenden av Hersjøen.	Tas til etterretning.
NVE 3	Viser til revidert notat om risiko for kvikkleireskred. Det er fulgt riktig prosedyre for å avgrense aktsomhetsområder til terreng som tilsier mulig fare for områdeskred, jf. NVEs veileder 7/2014. Videre er det gjort en hensiktsmessig vurdering av skredfaren	Tas til etterretning. Etter dette er det dokumentert at det ikke er risiko for skred i området og at det er ikke behov for ytterligere grunnundersøkelser i forbindelse med reguleringsplanarbeidet.

	for den delen av planområdet som faller innenfor nevnte aktsomhetsområde, ved å benytte informasjon fra nærliggende borehull i den nasjonale grunnvannsdatabasen (Granada). Dette er gjort på en tilfredsstillende måte ut fra NVEs veileder 7/2014.	
Riksantikvaren	Påpeker at Trandumskogen med tanksskytebanen vil bli fredet ved forskrift i medhold av lov om kulturminner § 22a. Området er avsatt til hensynssone d) og avgrensning og bestemmelse r er i overensstemmelse med det kommende fredningsforslaget. Riksantikvaren har dermed ikke merknader til planforslaget.	Tas til etterretning.
Statens vegvesen	Planforslaget legger ikke opp til økt parkeringsdekning for eksisterende aktivitet og vil ikke medføre økt bilbruk. Ingen merknader til planforslaget.	Tas til etterretning.
Forum for Natur og Friluftsliv i Akershus	Utvidelse av skytefelt kan påvirke friluftslivet i nærområdet. Påpeker at det uklart om planforslaget muliggjør utvidelse av skytebane/-felt.	Planforslaget viderefører gjeldende reguleringsplaner og innebærer ikke utvidelse av skyte- og øvingsfeltet. Ny støyende virksomhet krever tillatelse etter forurensningsloven etter søknad til Miljødirektoratet.
Hafslund nett	Viser til opplysninger gitt som uttalelse ved varsel om oppstart av planarbeidet, og er tilfreds med at forslagsstiller har imøtekommet innspill. Har ingen ytterligere bemerkninger til planen.	Tas til etterretning.
Mathiesen Eidsvold Værk	Innenfor hensynssonene H560_1 og H560_2 tillates ikke flatehogst. Mener at kravet om å ikke tillate flatehogst ikke vil være hensiktsmessig på disse arealene. Det bør være tilstrekkelig å legge føringer om et mest mulig variert skogbilde i denne sonen. En reg.best. med forbud mot flatehogst virker vanskelig å praktisere, og dette er heller ikke omtalt i avtalen mellom Forsvaret og grunneier. I avtalen heter det kun at «større flatehogster unngås»	<p>Dette er bestemmelser knyttet til buffer-sonen mot Gardermobanen og fv. 176. Ordlyden er videreført fra gjeldende reguleringsplan for området vedtatt i juni 2005.</p> <p>Dette gjelder relativt smale belter langs vei og jernbane og Forsvarsbygg mener at det ikke er hensiktsmessig å endre på et forhold som har fungert i over 10 år.</p>
Mogreina Grendeutvalg	Ønsker tiltak for å minimere støy for Mogreinas befolkning. Dersom støyen økes må skytetidene begrenses. Foreslår at skyting med grovt kaliber begrenses til mandag - fredag kl. 08-21, lørdag kl. 09-17, samt at det settes et maksimalt antall døgn pr. år, der det kan skytes ut over skytetidene, inkludert søn- og helligdager. Økt støy knyttet til Sessvollmoen må sees i lys av den totale støybelastningen for Mogreina. Foreslår en egen reg.best. hvor avbøtende tiltak for å minimere støy og skytetider må inngå.	<p>Følges opp med følgende reg.best: «På offentlige høytidsdager, faste og bevegelige helligdager, og søndager kl 11:00 – 13:00, skal det ikke gjennomføres skarpskyting. Unntak fra bestemmelsene kan gjøres når Forsvaret har behov for rask oppretning av avdelinger ved beslutning om viktige oppdrag i inn- eller utland.» og «Drift og forvaltning av skyte- og øvingsfeltet skal skje i henhold til en virksomhetstillatelse etter forurensningsloven.»</p> <p>Det betyr at støyende virksomhet vil bli regulert i en tillatelse gitt av Miljødirektoratet.</p>

Tore Melby Espelund	Endring av skytebaner må støydemperes og legges slik at sivil bebyggelse ikke får økte støyplager. Det er viktig å beholde eksisterende skog mellom Sessvoll og Melby gård da denne demper støyen fra skytebanene og øvingsområdet forøvrig.	Drift og forvaltning av skyte- og øvingsfeltet skal skje i henhold til en virksomhetstillatelse etter forurensningsloven. Det betyr at støyende virksomhet vil bli regulert i en utslippstillatelse gitt av Miljødirektoratet.
Hans Jørgen Fløgstad	Ønsker ikke å leie ut en del av skogeiendommen til Forsvaret. Er derfor negativ til at deler av hans eiendom inngår i planforslaget som øvingsfelt.	Tas til følge - Plangrensa er justert slik at denne eiendommen ikke lenger inngår i planområdet.
Tore Nordmyren	Er ikke enig i at hans skogteig inngår i skyte- og øvingsområdet. Han driver gården med inntekter fra jordbruk, beite, ammeku og skogdrift, inkludert vedproduksjon. Vil påpeke at han ikke har noe problem med et fornuftig samarbeid om bruk av trimløyper og naturlig ferdsel til fots, sykkel eller ski.	Arealet inngår i en utvidelse av øvingsområdet som ble avsatt til forsvarsformål i reg.plan vedtatt i 2005. Reguleringen til forsvarsformål er begrenset til øvingsområde hvor det ikke skal gjennomføres byggetiltak som innebærer at skogen må fjernes. Sameksistens mellom Forsvaret og private interesser bør kunne sikres uten vesentlige konflikter. Forsvarsbygg har påbegynt forberedelser om inngåelse av leieavtale i forståelse med grunneier.

Forsvarsbygg Utvikling